

Виходить у Львові
щодня (крім неділей і
гр. кат. свят) о 5-ій
годині по полудні.

РЕДАКЦІЯ і
Адміністрація: уляця
Чарнецького ч. 10.

ПИСЬМА приймають
ся лиш франковані.

РУКОПИСИ
звертають ся лиш на
окреме жадане і за вло-
женням оплати почт.

РЕКЛАМАЦІЇ
незачепані вільні від
оплати поштової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Газети Львівської“.

Передплата у Львові
в бюрі дневників па-
саж Гавсмана 9 і в ц.к.
Староствах на про-
вінці:

на цілий рік К 4·80
на пів року К 2·40
на чверть року К 1·20
місячно . . . К—40
Поодинокое число 2 с.

З поштовою пе-
ресилкою:

на цілий рік К 10·80
на пів року К 5·40
на чверть р. К 2·70
місячно . . . К —90
Поодинокое число 6 с.

Вісти політичні.

Кабінетна криза у Франції.

З Парижа доносять: Члени кабінету вібрали ся вчера о годині 2 по полудні на нараду, котра тревала годину. По нараді президент кабінету Бріан предложив президентови Фаллер димісію кабінету, котру президент прийняв і велів подати урядово до відомости.

Утвореня нового кабінету стрічає значні трудности. Яко наслідника Бріанда називають в першій ряді п. Саррієн, котрий однак лиш тимчасово обняв би правління, а діставши від палати ухвалене бюджету, уступив би, аби зробити місце кабінетови з більше рішучим характером політичним. Яко членів кабінету називають п. Поанкаре, однак надто уміреного, аби довго міг удержати ся. П. Міллеран дістав би після тих мірковань міністерство справ заграничних. Однак его кандидатура стрічає опір націоналістичних кругів, бо п. Міллеран звістний як прихильник порозуміння з Німеччиною.

Виринула також гадка віддати управу кабінетови пос. Моні, бувшому міністрови судівництва в кабінеті Вальдека-Руссо; але й він видає ся многим надто уміреним.

Коли би острійший напрям п. Комба мав побідити, то его представителем був би сенатор Вале.

Дальше згадують о п. Буртон, котрого мають поручати на управителя нового правительства президенти обох палат нп. Бріссон і Дібост. Навіть говорять о п. Делькассе як о кандидаті на президента міністрів, а також о п. Верто. Але навіть найбільші прихильники п. Верто сумнівають ся, аби єму удало ся перевести утвореня нового кабінету.

Спільні Делегації.

(Конець).

Се і не що инше спонукало мене до зверненого против російского царизму вислову у войскової комісії, який тає надзвичайно сильно заворушив дразливість публичної опінії в Росії. Супротив сеї дразливости можу справедливо висказати здивоване, що наш заграничний уряд з цілою енергією не домагав ся залишених російских махінацій в Галичині і Буковині. Залишене таке мусить бути передумовою заініціювання ліпших відносин між двома державами. Росія мала би повне право випросити собі всякого з австрійского боку в границях

російской держави пропагованого українского іредентизму. Однак не можна навіть тіни доказу на щось таке доказати, бо такого іредентизму нема. Але так само має Австрія найповніше право боронити ся против московского іредентизму, підпираного і провокованого — як я се доказав — з офіційного російского боку, та поставити залишене кожного співділання Росії в сїм іредентизмі як основну умову для розвитку нормальних відносин до Росії, так само, як др. Грабмаєр про становище наше до Італії влучно завважив, що в ділі порозуміння між обома державами повинні співділати чільні парламентарії та праса обох держав. Те саме відносить ся в тій самій мірі до наших взаємин з Росією. Не може бути приязни між двома державами, в котрих одна надіє ся заграбити другу частину єї посіданя. В Австрії ніхто не думає — і ми Русини ні — про розширеня нашого посіданя коштом Росії. Але такі думки супротив нас не повинні існувати в Росії. Старий панславизм, се було змагане відорвати славянські народи від держав, до котрих они належать, та сполучити їх з Росією. Панславизм намагав ся славянським расовим повнізмом скріпити існуючий абсолютизм. То була теорія визискування инших славянських народів Росією, а наслідком єї був гніт над Поляками і Русинами.

5)

Дещо з техніки.

Написав — К. Вербин.

(Дальше).

Придивім же ся тепер трохи ближе кінематографам, котрі тепер по більших містах так увійшли в моду, що до якогось степеня починають робити конкуренцію як з одної сторони т. зв. маріонетковим театрам так з другої таки дійстним театрам, але рівночасно починають також прибирати й научний характер. Вже попередю згадували ми, що в кінематографі суть фотографічні знімки поміщені на пасочку, котрий розвиває ся і навиває ся на валочки. Пасочок той, званий з англійска фільмом (film=скірочка), мусить бути того рода, щоби на нїм могла лишити ся фотографічна знімка, а відтак мусить він бути так довгий, щоби на нїм могло змістити ся бодай яких п'ять до десяти різнородних представлень. Довгота звичайного фільма виносить 100 метрів, а на кождий метр припадає 52 образків. Образки на тїм фільмі суть трохи менші як теперішні наші марки листові і они пересувають ся з величезною скоростію перед очима видців. Щоби же тоти малесенькі образці показали ся на полотні в природній величині, потрібний до того т. зв. проєкційний апарат. Той апарат буває звичайно так уставлений, що на нїм пересуває ся

п'ятнадцять образів на мінуту. Коли кінематографічне представлене тревает півтора години розуміє ся з різнородним програмом, то пересуває ся фільм, що має 1.500 метрів довготи і 78.000 образків.

Кінематографічні представлення обнимають нині звичайно 10—12 нумерів, але вже показує ся потреба робити довші як доси фільми, отже на яких 1.800 метрів. Виробом фільмів займає ся доси 80 міжнародних фабрик, з чого 9 єсть німецьких. Фільми ті не держать ся довго, що найбільше 20 неділей, а що они ще й дорого платять ся, то виробив ся такий звичай, що фільми купують лиш більші фірми, а відтак відповічають їх поменшим фірмам на тиждень за відповідною заплатаю, котра буває тим менша, чим старший фільм. Отже коли н. пр. в якій великій місті єсть 20 кінематографічних театрів, то кождий з них дістає фільм на цілий тиждень.

Досить цікаве обчислене зроблено в Німеччині, котре показує, що т. зв. „кінотеатри“ зачали досить велику роботу конкуренцію звичайним театрам. Одна з берлинських газет поставила таке питанє; Кілько людей видить один фільм? — і так на то відповідає: В Німеччині єсть 45 таких властителів кіпотеатрів, котрі купують фільми на перше представлене, а відтак випозичують їх дальше. Позаяк один фільм держить ся лиш 20 неділей, то его може ужити через тиждень 20 театрів. Коли же кождий з купуючих випозичає, то один фільм показують 45×20. Але кождий такий театр, щоби вийшов, як то кажуть, на своє, мусить

мати пересічно що дня бодай 450 видців, отже кождий з тих фільмів видить 45×20×7×450 людей на тиждень або кругло два і пів міліона. Тільки людей до театрів певно не ходить на тиждень. З другої сторони однак треба мати й то на увазі, що тих кінотеатрів намножило ся по деяких містах вже так богато, що не можуть вже ніяк удержати ся. В самім Берліні було до недавна аж 224 кінотеатрів, з котрих однак 40 треба було замкнути, бо лавки сьвітили вічно пусткою.

Жиемо преці в часах поступу. Коли при помочи фонографів можемо слухати співів всіляких знаменитих артистів і артисток та устроювати собі дома концерти, то чому не можна би устроювати також і кінематографічних представлень? Тепер придумано вже кінематографи не більші як звичайні наші будильники. Такий кінематограф треба лиш накрутити подібно, як накручуємо столовий годинник або будильник і перед нами зачнуть зараз пересувати ся образи, сцени з життя, так, як їх відфотографовано. Доповненням до того кінематографу єсть инший прилад т. зв. „біофікс“, котрий робить фотографічні знімки. Єсть то прилад, котрий можна носити при собі в кишені, а котрий до кількох минут може наробити цілий ряд живих образів. В приладі тїм єсть фільм подібний до всїм до сантиметрової мірки і на кождий сантиметр приходять один живий образок. Отже можна н. пр. можна спросити собі гостей до дому на забаву, або при якійсь иншій нагоді наставити собі той біофікс, а він зовеім вірно зробить фотографічні знімки зі всего, що діє

відбудуться загальні збори членів філії „Сільського Господаря“ дня 8 марта о год. 12 в сали Народного Дому. — Загальні збори філії „Сільський Господар“ в Надвірній відбудуться дня 1 марта 1911 о год. 1 по пол. в сали ратушевій. — Перше віче господарське в Самборі відбудеся заходом місцевої філії „Сільського Господаря“, дня 9 марта, в четвер о год. 1 по пол. в сали „Рускої Бесіди“.

— 3 Буковини. Дня 16 с. м. відбула ся під проводом голови „Рускої Бесіди“ інсп. О. Поповича нарада голов всіх українських товариств в Чернівцях в справі ювілейного концерту Т. Шевченка в Чернівцях. Ухвалено: 1) переложити се свято так, що панахида і головний концерт відбули би ся в суботу, 18 марта с. р., а академія і популярний концерт 19 марта с. р.; 2) візвати всіх наших співаків, особливо апоміж старої громади, щоби брали участь в пробах хору на сей концерт; 3) передати приготоване популярного концерту товариству „Міщанський хор“ в Чернівцях; 4) старати ся у директора міського театру о театральну салю на головний концерт і 5) запросити до участі в сїм концерті як солістів п. Фільомону Лопатиньську і п. Гарасевича (баритон). Ведені після сеї ухвали переговори з директором театру о салю розбили ся, проте головний концерт і академія відбудуть ся в сали „Музичного Товариства“ а популярний концерт в сали „Німецького Дому“. На популярнім концерті, 19-го марта, відспівав дві пісні селянський хор з Глібокої. Академію приготує „Історичне Товариство“. Проби співу на головний і популярний концерт йдуть живо і гарно, так що під артистичним зглядом вийде черновецьке Шевченківське свято напевно дуже гарно. — Проф. о. Євген Семака іменованний радником черновецької православної консисторії. Се іменоване уважають одним кроком дальше до розділу консисторії на руску і волоцьку. — Православним катехитом при учительській семінарії в Чернівцях іменованний о. Николай Копачук з Луки, котрий в духовній семінарії за часів волоцьких погромів, а також на парохії дав докази своєї ширости і порозуміння своєї задачі як священика і громадянина. — До черновецької ради громадської вибрано з II. і III. кола обох руских кандидатів: п. Микола Василька і міщанина Йосифа Робака.

— Найбільше село в Галичині єсть, як показала послідна конскрипція, безперечно Княгинин під Станиславом, бо має аж 22.133, з котрих 8.527 єсть латинського обряду, 5.453 греко-кат. а 8.058 Жидів. Княгинин єсть далеко старшою оселею як Станиславів і сягає безперечно аж до часів руских князів і був може місцем проживаня якоїсь княгині, як то показує его назва Княгинин (може скорочена з Княгинин двір) так само, як колись під Коломиєю був Князьдвір, де перебували князі коли приїздили на лови. Що Княгинин єсть безперечно рускою назвою, того не треба й доказувати. Дивувати ся лиш потреба, що деякі рускі газети, мов би редактовані якимись колоністами-Швабами, вічно пишуть „Княгинін“ або „Книгинин“, подібно як з „Князьдвора“ роблять на польський лад „Князьдвір“.

— Гостинниця „Народного Дому“ в Стрию. Дня 24. лютого, в четвер відбуло ся в Стрию торжественне отвореня реставрації „Народного Дому“, яка стоїть під управою фахового чоловіка п. Рудольфа Коля, платничого залізничної реставрації в Стрию. Голова надзираючої ради о. проф. Дзерович при торжественнім отвореню зазначив в своїй бесіді сей радістний факт, що Русини поволі займають щораз нові етапи у своїм розвитку культурно-промисловім, та що тепер маже знов іти клич: „Свій до свого“ ще о оден sklep більше. Вже маємо „Народну Торговлю“, „Соکیلський Базар“, руского знаменитого гальянтерийного кушця Филипа Бориса, а тепер приходять і своя реставрація. О. Дзерович вичислив дальше заслуги тих, котрі передовсім заслужили ся около зреалізованя сеї нової галузи промисловости нашого „Народного Дому“. Передовсім належить ся признане п. Денису Ал. Сембратовичу, директору „Молочарського Союзу“, котрий видячи фінанси „Народного Дому“ в лихім положеню, кинув сю гадку нового заробкованя і своїми

широкими фаховими відомостями допомагав зреалізованю сего діла. Велике признане належить ся і п. радникови суду Вол. Лукавецькому, котрий супротив опінії магістрату на повній громадській раді перепер свою повагою поручена нашого поданя до староства. Велими потрудив ся п. меценас др. Калитовський виготовленям всіх потрібних подань, рекурсив, контрактів та особистою інстанцією в старостві. Колиж „Народний Дім“ аж дорогою рекурсив увискав своє право, то велика се заслуга др. Євг. Олесницького, який своєю повагою та заходами попер нашу справу в Намісництві. Обовязком стрийської української громади та доохрестних патріотів буде тепер підперти свою інституцію.

† Померли: Януарій Цурковський, емер. ц. к. старший офіціал судовий, довголітний і заслужений член всіх бережанських та численних львівських українських товариств, упокоїв ся по короткій тяжкій недужі в Бережанах дня 13. лютого с. р. в 59. році житя. — О. Теодор Трач, радник епіск. консисторії і парох в Стопчатові, пістиньського деканата помер в 67. році житя а 42. свьященства. — О. Денис Балицький, парох в Текучи, пістиньського деканату, номер в 57. році житя а 31. свьященства.

Телеграми.

Будапешт 1 марта. Австрійська делегация зібрала ся нині о 10 год. перед полуднем; на порядку деннім бюджет маринарки.

Ченстохова 1 марта. Підчас ревізії в помещканю комісаря I. округу поліційного Денісова знайдено компромітуючу кореспонденцію. Денісова відставлено під ескортою до Варшави.

Київ 1 марта. Підчас послідних ревізій у кількох фірм місцевих з припорученя Найтгарда забрано багато документів компромітуючих був. президента міста Проценка.

Петербург 1 марта. Комісія думи ухвалила против голосу опозиції і части жовтників відкинути всі інтерпеляції що до забороненя студентських зборів, що до причини розрухів студентських і укараня студентів.

Спонане (Вашінгт.) 1 марта. Проявила ся тут чума бубонова (болякова). Доси померли 3 особи а 16 занедужало.

Петербург 1 марта. Зїзд представителів російської шляхти ухвалив резолюцію, в котрій жадає безусловного виключеня Жидів зі всіх урядів державних, чинностей законодатних і служби войскової, хоч би навіть і вихрестили ся. Внесене о признане Жидів чужинцями відкинено.

Ціна збіжа у Львові.

дня 28-го лютого:

Ціна в коронах за 50 кильо у Львові.	
Пшениця	11-10 до 11-30
Жито	7-20 „ 7-40
Овес	8-40 „ 8-60
Ячмінь палицький	7-80 „ 8-20
Ячмінь броварний	8-20 „ 9-50
Ріпак	— „ —
Льнянка	— „ —
Горох до вареня	8-50 „ 12—
Віска	9— „ 9-50
Бобик	8-20 „ 8-40
Гречка	— „ —
Кукурудза нова	— „ —
Хміль на 50 кильо	— „ —
Конюшина червона	75— „ 88—
Конюшина біла	105— „ 120—
Конюшина шведска	70— „ 80—
Тимотка	40— „ 45—

Рух поїздів залізничних

обовязуючий з дня 1 мая 1910 р. після часу середно-європейського.

ЗАМІТКА. Полади поїзківні вказані грубим друком. Нічні години від 6:00 вечаром до 5:59 рано суть означені підчеркоченом чисел мінуємих.

Приходять до Львова

на головний дворець:

- З Кракова: 2:30, 8:55, 1:15, 1:30, 8:40, 7:27, 10:10, 5:45, 10:05.
- З Підволочиска: 7:20, 12:00, 2:15, 5:40, 10:50.
- З Черновця: 12:20, 5:45*, 8:05, 10:21**, 2:05, 5:53, 6:35, 9:50.
- *) Из Станиславова. **) З Коломиї.
- Зі Стрия: 7:28, 11:45, 4:25, 7:41, 10:19*, 11:03.
- *) Від 19/6 до 11/9 в неділі і р. свьят.
- З Самбора: 8:00, 9:58, 2:00, 9:00.
- З Сокаля: 7:32, 1:20, 8:00.
- З Яворова: 8:15, 5:00.
- З Підгаць: 11:15, 9:58.

На Підважчє:

- З Підволочиска: 7:01, 11:40, 2:00, 5:17, 10:13.
- З Підгаць: 10:54, 9:44.
- З Винник: 6:29, 7:26, 11:55*.)
- *) Лиш в середу і суботу.

На Личаків:

- З Підгаць: 10:36, 9:27.
- З Винник: 7:08, 6:11, 11:38*.)
- *) Лиш в середу і суботу.

Відходять зі Львова

в головного дворця:

- До Кракова: 12:45, 3:55, 6:04, 8:25, 8:40, 2:45, 3:15, 6:55, 7:45, 11:15.
- До Підволочиска: 6:20, 10:40, 2:16, 8:10, 11:19, 11:32.
- До Черновця: 2:50, 6:10, 9:10, 9:35, 2:28, 10:36, 2:52*, 5:59**).
- *) До Станиславова. **) До Коломиї.
- До Стрия: 7:30, 10:15, 6:50, 11:25, 1:45.
- До Самбора: 6:00, 9:05, 8:40, 10:40.
- До Сокаля: 7:34, 2:30, 7:10, 11:35*.)
- *) До Рава рускої лиш в неділі.
- До Яворова: 8:20, 6:30.
- До Підгаць: 5:53, 6:16.

З Підважчє:

- До Підволочиска: 6:35, 11:00, 2:31, 8:33, 11:32.
- До Підгаць: 6:12, 6:30.
- До Винник: 1:30, 10:30*.)
- *) Лиш в середу і суботу.

З Личакова:

- До Підгаць: 6:31, 6:50.
- До Винник: 1:49, 10:54*.)
- *) Лиш в середу і суботу.

— Рускі диктати до шкільної і приватної науки. На підставі правописних правил владив і методичними вказівками доповнив Йосиф Танчаківський, учитель школи ім. Шамкевича. Друге поправлене і розширене видане. — Ціна 80 сот. і 5 сот. на опаску поchtову.

— Подорож довкола землі, весела товариська гра для науки і забави. Видане Руского Тов. педагогічного у Львові. Ціна 1 К 50 с.

— Домашна кухня. (Як варити і печи?) Зладила Леонтина Лучаківска. Львів 1910. Накладом Миколи Заячківського. З друкарні Івана Айхельберґера, Львів, Ринок ч. 10. — Ціна одного примірника 1 К 50 с.

За редакцію відповідає: Адам Креховецький.

Телефон 452.

Телефон 452.

Містове бюро
" **Ц. К. ЗЕЛІЗНИЦЬ ДЕРЖАВ.**
у Львові пасаж Гавсман ч. 9

В И Д А Е

Білет складані комбіновано - окружні до всіх і зі всіх значніших місцевостей Європи важні 60, 90 і 120 днів.

Білет складані в однім напрямі на німецьких залізницях, важні 45 днів.

Білет картонові, звичайні, до всіх станцій в краю і за границею.

Асигнати

на місця в спальних вагонах.

Продам зонних розкладів і провідників.

Замовлені білети на провінцію висилають ся за поштовою післяплатою або за посередництвом дотичної залізничної станції.

При замовленю складаного білету треба надіслати 5 корон задатку і подати день, від котрого білет має бути важним.

Телеграфічна адреса: Stadtbureau, Львів.